INITIATIEFVOORSTEL (artikel 36 RvO)
(plaatsing op de eerstvolgende agenda tenzij schriftelijk oproep hiervan reeds is verzonden)

gemeente
TEYLINGEN

Van	Ruben Kroeze, D66 Teylingen
Aan:	De voorzitter
Onderwerp: **Initiatiefvoorstel weids wandelen**	
Ingediend d.d.	1 mei 2024
Datum doorgezonden aan college/overige raadsleden door griffie:	

Inhoud initiatiefvoorstel

1. Introductie

Teylingers trekken er graag op uit om een stuk te wandelen. Hoewel veel inwoners van onze gemeente in versteende wijken wonen, biedt het groen in de buitengebieden uitkomst. Wandelen is gezond en een toegankelijk onderdeel van een gelukkig leven. Voor sommigen is het de ultieme methode om het hoofd leeg te maken na een drukke werkdag, voor anderen om 's weekends even te ontspannen met het hele gezin. Uit onderzoek van 'Harvard Health Publishing' blijkt hoe regelmatig wandelen de gezondheid zowel fysiek als mentaal kan verbeteren.

Het is voor de meeste inwoners niet ver lopen naar de weilanden, bos- en waterrijke gebieden aan de randen van onze dorpen. De aanwezigheid van buitengebieden nabij onze verstedelijkte gemeente is positief. Het 'European Centre for Environment & Human Health' toont de relatie aan tussen natuurlijke gebieden rondom dorpskernen (parken, bossen of landbouwgrond) en een hogere mate van fysieke activiteit bij de bewoners. Ook benadrukt het onderzoek dat toegang tot natuur en groene ruimtes in dorpsomgevingen bijdraagt aan een algehele betere gezondheid van inwoners.

Inwoners maken veelvuldig gebruik van de reeds bestaande wandelmogelijkheden die onze gemeente biedt. In het bijzonder worden onverharde wandelpaden die door het groen leiden zeer gewaardeerd. Dit laatste blijkt onder meer uit de speciale wandelbijeenkomst die de politieke partij van initiatiefnemer organiseerde. Tijdens die bijeenkomst zijn uiteenlopende behoeften en wensen opgehaald voor wandelen in- en rondom de gemeente Teylingen.

Alvorens initiatiefnemer de plannen van de initiatiefvoorstel uiteenzet, is het belangrijk te duiden wat er al geregeld is voor wandelaars in de gemeente Teylingen. De gemeente wordt reeds doorkruist door een wandelnetwerk. Het zogenoemde 'Wandelnetwerk Duin- en Bollenstreek' is in 2014 tot stand gekomen. Het is ontstaan uit een samenwerking tussen de gemeenten Hillegom, Lisse, Noordwijk, Noordwijkerhout, Teylingen en de Agrarische Natuur- en Landschapsvereniging Geestgrond. Het wandelnetwerk omvat ruim 150 kilometer aan bewegwijzerde wandelpaden, die door een groep van ongeveer 75 vrijwilligers wordt onderhouden. Hoewel dit op het eerste oog een serieus regionaal netwerk lijkt, moet dit in de juiste context gezien worden. Veelal gaat het om aan de hand van bewegwijzering verknoopte bestaande verharde voet- en fietspaden. Het wordt in het onderzoeksrapport 'Recreëren tussen erfgoed' (2018), dat mede in opdracht van de gemeente Teylingen is uitgevoerd, een kleinschalig wandelnetwerk genoemd.

Hoewel het huidige netwerk een basis vormt, ziet initiatiefnemer kans om het aantal wandelroutes in het buitengebied uit te breiden en de kwaliteit van de bestaande routes te verbeteren. Dit vraagt om hernieuwde samenwerking tussen overheden, (agrarische) ondernemers en vrijwilligers. Het verrijken van het recreatieve wandelnetwerk is in lijn met door de gemeenteraad geformuleerde ambities in het Raadsprogramma 2022 – 2026. Daarin staat dat Teylingen een welvarende en toekomstbestendige gemeente wil zijn met aantrekkelijke recreatiegebieden voor inwoners. Om dat te bereiken wordt ook nadrukkelijk het belang van samenwerking met de regio genoemd. Ook is de raad van Teylingen het er collectief over eens dat vergroening van de leefomgeving een gezamenlijke ambitie moet zijn.

In dit initiatiefvoorstel staan vier voorstellen uiteengezet om wandelen in- en rondom Teylingen aantrekkelijker te maken. In de daaropvolgende financiële paragraaf wordt een voorstel gedaan voor dekking van de plannen. Dit initiatiefvoorstel sluit af met vijf besluitpunten, die ter goedkeuring aan de gemeenteraad van Teylingen worden voorgelegd.

2. Voorstellen

1. Overzichtsstudie naar nieuwe routes en ‘missing links’

Het is essentieel dat we de schoonheid van onze omgeving koesteren en benutten door het creëren van nieuwe wandelroutes. Deze routes kunnen zowel in de meer versteende gebieden, als in de natuurlijke omgeving ontwikkeld worden. Hierbij moet aandacht zijn voor de diversiteit van onze gemeente en de behoeften van verschillende wandelaars.

Uit de eerdergenoemde wandelbijeenkomst met inwoners, blijkt dat het realiseren van meer onverharde routes tussen dorpen de voornaamste wens is. Hierdoor wordt het buitengebied toegankelijker voor wandelaars. De omringende natuur en het agrarische landschap krijgen dan een hogere recreatieve waarde. Het bestaande regionale wandelnetwerk waar Teylingen onderdeel van is dateert uit 2014. Dit netwerk stoelt op beleid en inzicht van minimaal tien jaar geleden. Het ontbeert aan een actueel beeld van kansen en mogelijkheden voor uitbreiding van het wandelnetwerk. Het is bijvoorbeeld onduidelijk welke ‘missing links’ nodig zijn om nieuwe routes mogelijk te maken. Missing links zijn relatief kleine voorzieningen, zoals overstaphekjes, voetgangersbruggetjes, pontjes of vlonders. Ook zorgt de blijvende nieuwbouw voor opschuivende grenzen van onze woonkernen, waardoor ook letterlijk het startpunt voor wandelen in het groen verandert. Eveneens wisselt grondbezit regelmatig, verandert het beleid op toerisme door de jaren heen en zijn de eisen voor natuurbeheer aan voortschrijdend inzicht onderhevig. Het is onmogelijk om op basis van oude informatie te werken aan nieuwe routes. Nieuw inzicht is een noodzakelijk startpunt voor het creëren van wandelkansen.

Initiatiefnemer verzoekt gemeente Teylingen onderzoek te doen naar potentiële nieuwe wandelroutes in en rondom ons grondgebied en daarbij ook te onderzoeken welke 'missing links’ er zijn.

Dit onderzoek is van cruciaal belang om de mogelijkheden te identificeren die ons in staat stellen het bestaande wandelnetwerk te verrijken en uit te breiden. Een gedegen onderzoek naar nieuwe wandelroutes stelt ons in staat om gebieden te identificeren die momenteel onbenut zijn voor wandelaars, maar wel potentieel bieden voor een prachtige wandelervaringen.

2. Initiator samenwerkingsverband met decentrale overheden

De uitkomsten van bovengenoemd onderzoek vormen een basis voor verder gesprek met alle betrokkenen bij wandelen in- en rondom onze gemeente. Hernieuwd inzicht in kansen en mogelijkheden geeft de gemeente Teylingen houvast om met stakeholders aan tafel te gaan, met als doel nieuwe wandelpaden te realiseren.

De provincie Zuid-Holland vormt hierbij een onmisbare schakel. Dit omdat potentiële routes waarschijnlijk vooral in de groenere buitengebieden tussen ons en aangrenzende dorpen kunnen komen. De provincie is de ultieme verbinder tussen de betrokken gemeenten. De provincie onderschrijft dit zelf ook en stelt in hun meest recente coalitieakkoord dat zij “inzetten op een goed netwerk van recreatieve wandelroutes.” Deze kans mag niet onbenut blijven. Het is van belang om de ‘slapende’ regionale samenwerkingsstructuur nieuw leven in te blazen, waarbij het ontwikkelen van nieuwe (gemeentegrens overstijgende) routes een gezamenlijk doel is.

"De initiatiefnemer verzoekt de gemeente Teylingen als katalysator op te treden voor het revitaliseren van het bestaande regionale samenwerkingsverband."

Het samenwerkingsverband kan verbetering en uitbreiding van het wandelnetwerk in de regio behalen. Proactieve samenwerking met andere decentrale overheden kan toegang geven tot middelen, ondersteuning en meekoppelkansen die het verwezenlijken van gedeelde wandelambities dichterbij brengt.

3. Herijking boerenlandovereenkomst

Het creëren van nieuwe onverharde wandelroutes door de natuurlijke omgeving van onze gemeente zou een waardevolle toevoeging zijn. Deze ambitie is alleen uitvoerbaar in nauwe samenwerking met grondeigenaren. Veelal zijn de landerijen tussen onze dorpen en omliggende gemeenten van actieve agrariërs of grondbeleggers. Het benutten van een klein deel van deze (landbouw)gronden biedt een unieke gelegenheid om onze natuurlijke omgeving toegankelijk te maken voor wandelaars. Het verlenen van 'recht van overpad' speelt hierbij een onmisbare rol.

Het is belangrijk om te benadrukken dat initiatiefnemer zich realiseert dat het hier om persoonlijk bezit gaat. Deze gronden zijn veelal onderdeel van een bedrijfsproces. Het is logisch dat het eventueel gedeeltelijk openstellen van een perceel voor wandelaars niet vanzelfsprekend is. De grondeigenaar heeft het recht op regie in het proces om tot openstelling voor wandelaars te komen. Initiatiefnemer benoemt hierbij graag de woorden die Natuur- en Landschapsvereniging Collectief Geestgrond hiervoor gebruikt. Zij stellen dat overleg met agrariërs begint aan de keukentafel. De basis is het serieus nemen van belangen en zorgen van de agrarische sector.

Het opnemen van een stuk perceel in het wandelnetwerk gaat gepaard met goede regels en waar nodig handhaving daarvan. Dat zijn minimale randvoorwaarden waar een grondeigenaar op mag rekenen. Daarnaast moet een ruimhartige vergoeding voor het verlenen van 'recht van overpad' en het beheren van het pad onderdeel zijn van een eventuele openstelling. Als een perceeleigenaar bereid is de gemeenschap tegemoet te komen door een stuk land open te stellen als schakel in een wandelnetwerk, dan moet daar een financiële baat tegenover staan.

Momenteel werkt de gemeente in regioverband met een zogenoemde 'boerenlandovereenkomst.' Uitvraag van initiatiefnemer leert dat dit bij, in elk geval een deel, van de (agrarische) grondeigenaren rondom de gemeente als een niet afdoende regeling wordt gezien. De weinige paden door landerijen zijn tekenend voor de ineffectiviteit van de huidige regeling.

Initiatiefnemer verzoekt gemeente Teylingen als katalysator op te treden voor heropening van het gesprek over een mogelijke herijking van de regionaal ingestelde 'boerenlandovereenkomst', zodat actief wordt bekeken of een financieel aantrekkelijkere regeling mogelijk is en grondeigenaren meer verleid kunnen worden hun perceel onderdeel te maken van het wandelnetwerk.

Om succesvol te komen tot uitbreiding van het (onverharde) wandelnetwerk in het buitengebied is het herijken van de huidige vergoedingsregeling een belangrijk element. In het eerdergenoemde rapport 'recreëren tussen erfgoed' werd uitbreiding van de bestaande regeling al geadviseerd.

4. Benutten kennis en plannen inwoners

De kracht van de samenleving bij het oplossen van problemen of realiseren van mooie plannen is groot. Dit wordt ook onderschreven door het raadsprogramma. Daarin staat dat alle partijen in de gemeenteraad graag zien dat inwoners in een vroeg stadium worden betrokken bij het maken van beleid of het uitvoeren van projecten. Helaas krijgt initiatiefnemer signalen dat dit op het gebied van wandelpaden in het verleden niet goed is verlopen.

Tijdens de reeds aangehaalde wandelbijeenkomst die door de politieke partij van initiatiefnemer is georganiseerd, bleek dat zowel individuele inwoners als organisaties de afgelopen jaren meerdere suggesties hebben gedaan ter verbetering van het wandelnetwerk. Dit ging zowel om kleine suggesties, als om volwaardige plannen. Zonder uitzondering is bij de voorbeelden die bij initiatiefnemer bekend zijn geen (volwaardige) reactie of opvolging gegeven door de gemeente. Hoewel het enerzijds uiteraard onmogelijk is om plannen of ideeën van betrokken inwoners altijd integraal in te passen, is het anderzijds geen goede tendens om deze plannen geheel links te laten liggen of onbeantwoord te laten.

Het is belangrijk om een open en transparant proces te hanteren, waarbij de inbreng van onze gemeenschap serieus wordt genomen en waarbij deze ideeën zo goed mogelijk benut worden. Door deze ideeën te omarmen en nader uit te werken, kunnen we een wandelnetwerk creëren dat tegemoet komt aan de behoeften en wensen van onze gemeenschap. Het betreft hier een relatief eenvoudig participatief proces wat vooral gericht is op bestaande kennis onder inwoners bijeenbrengen, zodat de gemeente dat vervolgens nuttig kan inzetten voor het behalen van wandeldoelstellingen.

Initiatiefnemer verzoekt tot een participatief proces ten behoeve van inventarisatie van wensen en behoefte voor uitbreiding van het wandelnetwerk en inventarisatie van hier voor reeds bestaande initiatieven of plannen van inwoners of organisaties.

De behoefte aan inspraak en wens om mee te denken voor nieuwe wandelroutes is nadrukkelijk waargenomen door initiatiefnemer. Het is belangrijk om inwoners en organisaties niet enkel aan de voorkant mee te nemen, maar ook bij de uitvoering nadrukkelijk betrokken te houden. Initiatiefnemer heeft de reeds opgehaalde input gedeeld met de ambtelijke organisatie.

3. Financiële kaders

Dit voorstel zet aan tot een voortrekkersrol in de regio van de gemeente Teylingen bij het verbeteren van de recreatieve wandelmogelijkheden voor inwoners. In deze financiële paragraaf doet initiatiefnemer een dekkingsvoorstel. Het is goed hierbij in acht te nemen dat dit initiatiefvoorstel aansluit bij het behalen van door de raad- en het college gestelde ambities, waardoor investering van gemeentelijke middelen opportuun is.

Het verrijken van ons wandelnetwerk zal bijdragen aan gezondheid en kwaliteit van leven in Teylingen. Hiermee geeft dit initiatiefvoorstel invulling aan punt 5 van hoofdstuk 1 'Samenleving' van het collegewerkprogramma. Daarin staat dat de gemeente zich richt op de gezondheid van onze inwoners door het bevorderen van gezond gedrag. Ook wordt het doel gesteld om een leefomgeving te creëren waarbij de drempel naar bewegen wordt verlaagd. Daarnaast wordt het groen in- en rondom de woonomgeving toegankelijker en meer onderdeel van de leefomgeving. Hiermee draagt dit initiatiefvoorstel bij aan invulling van punt 6 in hoofdstuk 2 'Leefomgeving' uit het collegewerkprogramma. Ook het behalen van doelstellingen die worden genoemd bij punt 3 in hoofdstuk 3 'Bedrijvigheid' worden met dit voorstel mogelijk gemaakt. Het aanleggen van nieuwe recreatieve wandelroutes draagt bij aan het in dat hoofdstuk genoemde duurzaam, groen en actief toerisme.

De kosten voor het onderzoek naar nieuwe wandelroutes en het in kaart brengen van de 'missing links' (besluitpunt 1) wordt geschat op 17.500 euro. De dekking voor deze kosten worden gevonden in de 'Programmabegroting Teylingen 2024 – 2027', onder 2.3.6 'Regionale economie' en onder 2.1.11 'Volksgezondheid'. Initiatiefnemer stelt voor uit beide programma's 8.750 euro te benutten voor bekostiging. Het instellen van een participatief proces met inwoners (besluitpunt 4) wordt geschat op 10.000 euro. De middelen van het voorgestelde participatietraject vindt initiatiefnemer in eerdergenoemde begroting, onder 2.4.8 'Bestuur'. Het heropenen van het samenwerkingsverband tussen alle stakeholders (voorstel 2) en het in regionaal verband onderzoeken of herijking van de boerenlandovereenkomst mogelijk is (voorstel 3), zou binnen bestaande capaciteit realiseerbaar moeten zijn.

De provincie Zuid-Holland heeft diverse subsidies die bijdragen aan het dekken van genoemde 27.500 euro totale kosten en tevens voor het op termijn aanleggen en onderhouden van de (onverharde) wandelpaden. De inzet van provinciale subsidies is in lijn het collegewerkprogramma. In hoofdstuk 2 'Leefomgeving' punt 8 staat dat Teylingen optimaal gebruik wil maken van subsidies van onder meer de provincie Zuid-Holland. De aanvraagperiode van hierna genoemde subsidies is veelal tijdelijk, het poteniele subsidiebedrag kan per openstelling verschillen en de voorwaarden zijn aan verandering onderhevig.

Ten eerste is het mogelijk aanvullende subsidie aan te vragen voor financiering van het voorgestelde participatieve proces met inwoners. De provincie geeft subsidie voor een onderzoek naar de behoefte uit de samenleving.[1] Ten tweede is er een provinciale toerismesubsidie voor het verknopen van recreatieve (wandel)routenetwerken.[2] Ten derde biedt de provinciale subsidie ter bevordering van bewegen in de buitenruimte van Zuid-Holland een financieringsmogelijkheid.[3] Tot slot noemt initiatiefnemer de subsidie voor 'boerenlandpaden' van de provincie, die te zijner tijd een optie is voor de bekostiging van aanleg en beheer van de eventuele routes over percelen van grondeigenaren.[4]
[5]

[1] https://www.zuid-holland.nl/online-regelen/subsidies/subsidies/bevorderen/
[2] https://www.zuid-holland.nl/online-regelen/subsidies/subsidies/toerisme-subsidie/

Besluitpunten

Met het initiatiefvoorstel vraagt de fractie van D66, de gemeenteraad van Teylingen te besluiten:

1. Het uitvoeren van een grondig onderzoek naar potentiële nieuwe wandelroutes in- en rondom Teylingen, waarin ook de 'missing links' in kaart worden gebracht.
2. De gemeente Teylingen treedt op als katalysator van heropening van het bestaande samenwerkingsverband tussen onze gemeente, aangrenzende gemeenten en de provincie Zuid-Holland, ten behoeve van realisatie van gemeentegrensoverschrijdende wandelroutes.
3. De gemeente Teylingen treedt op als katalysator voor het regionale gesprek over mogelijke herijking van de bestaande boerenlandovereenkomst.
4. Het instellen van een participatief proces met inwoners ten behoeve van inventarisatie van wensen en behoefte voor uitbreiding van het wandelnetwerk en inventarisatie van hiervoor reeds bestaande initiatieven of plannen van inwoners of organisaties.
5. Het college op te dragen om op basis van de uitkomsten uit het onderzoek en participatietraject een uitgewerkt plan voor nieuwe wandelroutes te maken, inclusief kostenbegroting en dekkingsvoorstel, en dit voor 1 november 2024 aan de raad voor te leggen.

Indien van toepassing: Datum reactie van college of burgemeester:

Indien van toepassing: Inhoud advies van college of burgemeester aan de gemeenteraad

Zie aparte bijlage

RAADSBESLUIT

De raad van de gemeente Teylingen besluit:

het initiatiefvoorstel aan te nemen.

Aldus besloten in de raad van 30 mei 2024

De raad voornoemd,

de griffier de voorzitter

[3] https://www.zuid-holland.nl/online-regelen/subsidies/subsidies/recreatie-sport-gezondheid-subsidie-versterking/
[4] https://www.zuid-holland.nl/online-regelen/subsidies/subsidies/recreatie-subsidie-s3-1-boerenlandpaden/

Marjoleine van Egeraat Carla G.J. Breuer

Bijlagen:

Reactie college

INITIATIEFVOORSTELLEN

Inleiding
Het is de taak van burgemeester en wethouders aan de raad de nodige voorstellente doen. Maar raadsleden kunnen ook zelf een voorstel voor een ontwerpverordening of ontwerpbesluit doen. Hiervoor is het recht van initiatief toegekend.

Signalen uit de samenleving kunnen zo vertaald worden in concrete voorstellen voor gemeentelijk beleid.

Of een initiatiefvoorstel mogelijk en wenselijk is, kan beoordeeld worden aan de hand van de volgende vragen:

1. Onderwerpskeuze
Voorafgaande afweging door raadslid:
- wil hij met het desbetreffende onderwerp worden geassocieerd?
- heeft hij voldoende tijd, expertise en motivatie om de gehele procedure van een initiatiefvoorstel tot een goed einde te brengen?

2. Aard van het op te lossen probleem
- welk probleem wil het raadslid aanpakken?
(na globale vaststelling onderwerp preciezere probleemstelling formuleren; een complex/diffuus probleem tot hanteerbare proporties terugbrengen)

3. Wat kan de gemeente doen aan de oplossing van het probleem?
Te onderscheiden deelvragen:
- in hoeverre is de oplossing van het probleem "überhaupt" vatbaar voor beïnvloeding door de gemeente?
- zo ja, ligt het dan op de weg van de gemeente op dit vlak stappen te ondernemen?

4. Bestaat er ten aanzien van het onderwerp al gemeentelijk beleid of is er beleid in ontwikkeling?
Zo ja:
- kan er met het initiatiefvoorstel gesproken worden van toegevoegde waarde, gelet op het al bestaande of toekomstige gemeentelijke beleid, voldoende?

5. Alternatieven
- is er niet een beter alternatief voorhanden (vooral indien het onderwerp primair een collegebevoegdheid betreft), zoals het indienen van een motie (bij de begroting, de voorjaarsnota, of een andere geschikte gelegenheid);
- het opvoeren van het onderwerp als agendapunt voor een commissievergadering of een plenaire raadsvergadering, of het stellen van mondelinge dan wel schriftelijke vragen aan het college?

Vereisten voor de indiening en behandeling (ontleend aan art. 147a Gemeentewet en art. 36 RvO)
- een raadslid kan een voorstel voor een verordening of een ander voorstel ter behandeling in deraad indienen;
- een initiatiefvoorstel moet schriftelijk bij de voorzitter worden ingediend;
- de voorzitter plaatst het voorstel op de agenda van de eerstvolgende vergadering, of, zo de schriftelijke oproep hiervoor reeds verzonden is, op die van de daaropvolgende vergadering (onverlet de raadsbevoegdheid tot o.a. toevoeging bij vaststelling van de agenda – art. 8, derde lid, RvO);
- de behandeling van het voorstel vindt plaats nadat alle op de agenda voorkomende voorstellen en onderwerpen zijn behandeld, tenzij de raad oordeelt dat
- het met het oog op de orde van de vergadering tezamen met een ander geagendeerd voorstel of onderwerp dient te worden behandeld;
- het eerst dient te worden behandeld in een raadscommissie,
- of voor advies naar het college dient te worden gezonden (in het laatste geval bepaalt de raad in welke vergadering het voorstel opnieuw geagendeerd wordt);
- de raad kan voorwaarden stellen aan de indiening en behandeling van een voorstel, niet zijnde een voorstel voor een verordening.

Opstellen initiatiefvoorstel
Door de diversiteit aan mogelijke oogmerken van het initiatiefvoorstel en de variërende vorm van onderdelen, leent het zich niet voor toepassing van een eenvormig model. Bij het opstellen van een dergelijk voorstel kunnen de volgende drie stappen worden onderscheiden:

A. Wat moet er in het initiatiefvoorstel?
Mogelijke opties:
a. het voeren van een discussie over een bepaald probleem in de raad (mogelijk ook met burgers en maatschappelijke organisaties)
- meer op het proces gericht; oplossingen hoeven slechts in voorlopige zin te worden genoemd en kunnen de uitkomst van de discussie zijn; dergelijke oplossingen kunnen eventueel voorwerp van een vervolgvoorstel zijn;
b. uitgewerkte voorstellen voor inhoudelijke oplossingen, zoals:
1. gemeentelijke regelgeving;
2. feitelijk beleid (voor zover het raadsbevoegdheid betreft);
3. een verzoek aan het college t.a.v. de uitoefening van zijn bevoegdheden (in goede afweging met alternatieven: motie, vragen);
4. een combinatie van 1, 2 en 3.

B. Andere praktische voorbereidingen
Aandachtspunten:
- eventuele inschakeling assistentie (intern of extern);
- te volgen tactiek (wenselijkheid breed politiek draagvlak, of juist niet – profilering);
- tijdschema (voor formele procedure en externe communicatie);
- communicatie (persbericht, bericht op website, persconferentie).

C. Schrijven initiatiefvoorstel
Een initiatiefvoorstel bestaat in het algemeen uit
a. een ontwerp-besluit
Het ontwerp-besluit, dat de kern van het initiatiefvoorstel vormt, bevat zowel inhoudelijke als procedurele deelbesluiten. De inhoudelijke besluiten betreffen een of meer van de eerder bij A.b genoemde onderwerpen:
- regelgeving;
- feitelijk (raads)beleid;
- verzoeken aan het college.
De procedurele aspecten betreffen:
- de verdere tenuitvoerlegging van de besluiten (meestal opgedragen aan het college);
- de datum van inwerkingtreding van de besluiten;
- de eventuele evaluatie van de besluiten;
- de eventuele datum van buitenwerkingtreding van de besluiten (horizonbepaling).
De formulering van de bedoelde onderdelen moet nauwkeurig en duidelijk zijn, o.a. met het oog op de mogelijkheid tot amendering en de uitvoering van het besluit. De bedoelde eisen gelden in het bijzonder indien het initiatiefvoorstel gericht is op regelgeving: de vaststelling van een nieuwe verordening dan wel de wijziging of aanvulling van een bestaande verordening. Juist ook dan kan consultatie van de griffie en/of het inroepen van ondersteuning door de ambtelijke organisatie van belang zijn.
Een bijzonder aandachtspunt bij initiatiefvoorstellen kan de verwerking van de lasten in de begroting vormen. Ook hierbij is deskundige hulp vaak onontbeerlijk.

b. een toelichting
De toelichting is vormvrij. Bij een omvangrijker ontwerp-besluit kan naast een algemene toelichting een op afzonderlijke deelbesluiten gerichte, meer gedetailleerde (bijvoorbeeld artikelsgewijze) toelichting gewenst zijn. De toelichting moet de volgende vragen adequaat beantwoorden:
- waarom is terzake gemeentelijk beleid nodig?
- waarom is dit beleid nodig?
- waarom zijn de regels in het voorstel zo geformuleerd (hoe helpen ze het gewenste doel naderbij te brengen)?

c. een aanbiedingsbrief
Ontwerp-besluit en toelichting worden de raad met een aanbiedingsbrief aangeboden. Voor wat de inhoud van deze aanbiedingsbrief betreft kan doorgaans worden volstaan met:

- een korte aanduiding van het hoe en waarom van het voorstel;
- vermelding van enkele elementaire procedurele aspecten, in het bijzonder de data van behandeling door de raadscommissie(s) en de plenaire raad (in overleg met resp. de commissievoorzitter(s) en het presidium).
De aanbiedingsbrief wordt door de indiener(s) ondertekend.

Bron: “Initiatiefvoorstellen; wanneer en hoe?” (Vernieuwingsimpuls Dualisme en lokale democratie)